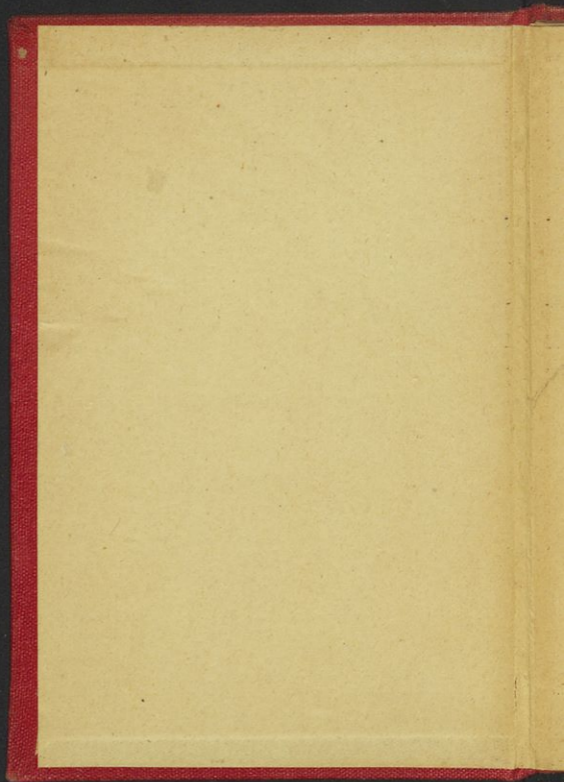
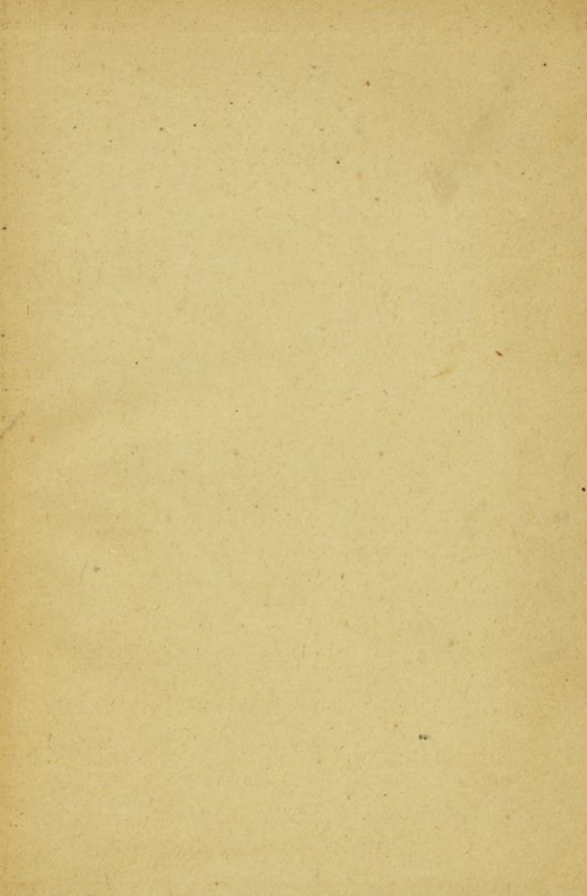
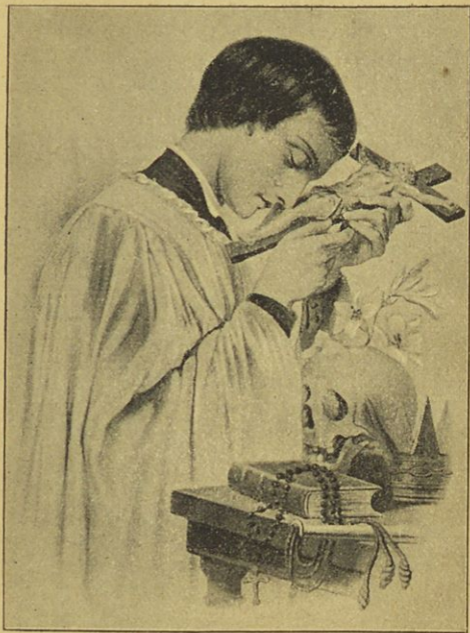

60804

SVETI
Alojzij
PISAN
ZI PAS.

Sveti Alojzij, prosi za nas!

Podobica
svetega Alojzija
ali
njegova pot v nebesa.

V s p o m i n
tristoletnice njegove blažene
smrti.

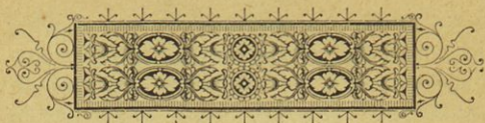
V Ljubljani.
Založilo „Katoliško društvo detoljubov“: — Tisk
„Katoliške Tiskarne“.
1891.

60804

-6. V. 1940

J. Fink

Pojdi z menoj, greva v mislih na
prijazen hribček, pred katerim se
razprostira dolga in obširna ravan.
Po planjavi med zelenimi travniki in ru-
menim poljem se vije lepa bela cesta proti
hibu, na katerem se hočeva ustaviti. Po
cesti se pomika proti nama dolga, ne-
šteta veličastna procesija, pevajoč milo-
glasne pesmi v slavo Bogu in njegovi sveti
materi Mariji. Prekrasen in pretresljiv je
tak pogled za bogoljubno srce.

Predragi, taka prijazna višava, zdi
se mi, je letošnja tristoletnica sve-
tega Alojzija. Od tod se oziramo na-
zaj na prekrasno dolgo procesijo onih
najboljših, najplemenitejših ljudi obojega
spola, kateri so v preteklih tristoletjih
sv. Alojzija pobožno častili in zvesto po-
snemali njegov prevzvišeni izgled. O, po-
glej te srečne izvoljene vrste! Naprej

pred njimi gre najljubeznivejši mladenič, kar jih je kdaj zemlja nosila, angeljski svetnik — Alojzij s snežno-belo zastavo — deviško lilijo! Najbližje za njim se vrstijo oni srečni, kateri so po njegovem izgledu slavno zmagovali ali še junaško zmagujejo vse skušnjave in niso z nobenim smrtnim grehom omaževali svojega angeljsko lepega srca, katero se posebej odlikuje po deviški čistosti in nedolžnosti! Oj, blagor se jim! kako so srečni! Čuj, kako rajsko lepo pojejo ono pesmico, katere nihče drugi ne zna zapeti, kakor ti odbrani ljubljenci božjega Jagnjeta! Glej, kako nebeško lepo se jim podá čisto bela obleka krtne nedolžnosti! — Za temi se pomika dolga, nepregledna vrsta onih, kateri so bili sicer ob svojem času izpred oči spustili sv. Alojzija, na napačno pot zavili in s smrtnim grehom — morebiti celo z grdim grehom nečistosti — omazali in raztrgali dragoceno obleko krtne nedolžnosti; toda v kratkem so spoznali nesrečo svoje zmote, zopet so obrnili na sv. Alojzija svoje — zdaj solzeče se oko; temeljito so se poboljšali in spo-

korili ter v zakramentu sv. pokore zopet vsprejeli svatovsko oblačilo oprano v krvi božjega Jagnjeta. Oj, prekrasne so tudi te vrste! Prelepo tudi le-ti pojejo; semtertje se zasliši vmes nekaj jóku podobnega in večkrat se kateri bliža z belo rutico očem, kakor bi si solze brisal; in vendar ni videti nobenega žalostnega obraza; če že kane kdaj kaka solzica iz očesa, je to solzica vesele hvaležnosti, kakor bi hotela zaklicati: „O srečna pokora, ki mi je prinesla toliko radost in tolažbo!“ Da, lepa in srečna je tudi spokorna nedolžnost!

Prijatelj, kaj čakaš; ali ne bodeš brž tekel in se tudi ti pridružil tem slavnim in srečnim ljudem, preblagim častilcem sv. Alojzija? Glej, še je veliko prostora pri obeh oddelkih. Ako ti vest daje veselo spričevalo, da tvoje srce še nikdar ni bilo omadežano s smrtnim grehom, in če ti je med vsemi cveticami najljubša bela lilija svete čistosti; pridruži se junaško prvemu oddelku. Ako ti pa vest nič več ne more dati tega veselega spričevala, hodi pogumno pri drugem oddelku med onimi srečnimi, kateri ho-

dijo za sv. Alojzijem v spokorni nedolžnosti.

Vidim, da si pripravljen; le to bi še rad zvedel, kaj ti je storiti, ako se hočeš pridružiti tej prekrasni družbi Alojzijevih častilcev, kako se je treba vesti v tej odbrani tovarišiji. Zelo me veseli, da želiš kaj takega zvedeti, ker sem ravno tudi jaz namenjen za tristoletnico nekoliko razkazati in opisati Alojzijevo pot proti nebesom. To nalogo mi bo tem lažje spolniti, ker nam je sv. Alojzij mnogo znamenj popustil ob tisti blaženi stezici, po kateri je prišel v nebesa. Pobožni slikarji so nekoliko tacih bolj vidnih znamenj odbrali in nam jih na Alojzijevih podobicah pred oči postavili. In kakor se večkrat ob cestah, zlasti na razpotjih, postavljajo na visokih stebričih plošče, na katerih so naslikane roke, ki kažejo z napisom potniku pot proti tistemu kraju, kamor hoče priti; enako se mi zdijo raznovrstna znamenja na Alojzijevih podobicah kakor »kažipot«, ki nam zanesljivo kaže, kod je hodil sv. Alojzij in kod naj mi za njim hodimo. Alojzijevih podobic je več

in raznovrstnih: na nekaterih ima samo križ Jezusov, na drugih samo lilijo, še na drugih presv. rešnje Telo ali Mater božjo, krono itd. Jaz sem ti za spomin tristoletnice odbral in na čelo tej knjizici postavil tako podobico, ki ima največ tacih znamenj skupaj: 1. knjigo, 2. mrtvaško glavo, 3. sv. križ, 4. lilijo, 5. bič, 6. rožni venec in 7. krono. Čem bolj boš razumel to podobico, tembolj boš poznal Alojzijevo pot proti nebesom in tembolj vabljava se ti bo zdela.

* * *

I. **Knjiga** na podobici sv. Alojzija najprej pové, da je bil ta angeljski svetnik jako pridni učenec. Učil se je po raznih mestih, a povsod delal veliko veselje svojim učiteljem. Alojzij je bil iz imenitne in bogate hiše; njemu se ni bilo treba toliko zarad tega učiti, da bi si mogel kdaj lažje svoj kruh služiti. Učil se je zato tako pridno, ker je to prva otroška dolžnost, da je tako voljo božjo spolnoval in voljo starišev. Ukaželjnost se je od nekdanj prištevala med

lepe lastnosti pridnega otroka. Vendar sama ukaželjnost bi ne bila sv. Alojzija v nebesa privedla; on je vse svoje učenje in branje na to obračal, da bi Boga čedalje bolje spoznal in čedalje bolj ljubil. Skoro vsaka knjiga ga je za nekaj stopinj bliže nebes pomaknila. Kako se je razveselil, ko je dobil v roko knjigo o sv. rožnem vencu, knjigo trpljenja Gospodovega, navod k premišljevanju itd. In kako zelo je čislal v poslednjih letih učene spise angeljskega učenika sv. Tomaža, ki nam nedosegljivo lepo pojasnjuje najtežavniše resnice in skrivnosti sv. vere. Celo stare paganske spise je le zato rad prebiral, ker je v njih našel marsikako zrnce prave modrosti, kolikor so modrejši pagani že po svoji pameti mogli Boga spoznati. Zarad ukaželjnosti si je tudi odbral svoj stan v tistem redu, v katerem se zbirajo najučenejši možje, čeravno ga je nekoliko skrbelo, da nima dovolj talenta za to učeno družbo.

Pridno učenje je tudi tebi potrebno. Že silno star pregovor veli: »Nihče ne pade učen z nebes«, t. j. vsaki pride čisto

neveden na svet in vsak se mora kar vsega na novo naučiti. Enako bi smeli reči tudi nasprotno: Nihče izmed odraslih in zdravoumnih ne pride neučen v nebesa. In da jih sedaj toliko noče hoditi za sv. Alojzijem, pride le prerado od tod, ker v resnicah svete vere niso podučeni, marveč čisto nevedni in zane-marjeni. O, ni ne zastonj po katekizmihi precej v začetku postavljena prva zahteva ali naloga našega življenja: »da bi Boga spoznali!«

Sklep: Rad se bom učil katekizma, zvesto poslušal razlage in pridige ter redno bral bogoljubne knjige in si v ta namen polagoma napravil malo knjižnico samo dobrih in koristnih knjig, vedno pa se bom varoval slabega in kužnega berila. Kaj bi mi pomagalo, ko bi imel vso učenost vseh učenjakov v glavi, ako pa Boga in njegovih resnic ne poznam in nimam ljubezni božje v srcu!? —

Knjiga na podobici Alojzijeve nam je pa tudi znamenje modrosti. Modrost sploh obstoji v tem, da se človek po svojem stanu in svojih zmožnostih na vso moč prizadeva doseči to, kar mu

največ in najdlje koristi. K temu pa mu je potrebno dvoje: najprej, da spozna in jasno sprevidi, kaj je najboljše, kar more doseči s svojimi moči; drugo pa je, da stanovitno uporablja vse potrebne pomočke, da bo res dosegel svoj namen. Ti pa kot kristijan veš, da moreš s svojimi natornimi in nadnatornimi močmi doseči, kar je najlepše, najboljše in kar večno ostane: rajsko veselje v nebesih! Ako si tedaj moder, boš rekel: „Nebesa si moram pridobiti!“ in boš res tudi precej nastopil in stanovitno hodil po tisti poti, katera pelje v nebesa.

Tako modrost je imel sv. Alojzij. Posnemaj ga in tvoja prva stopinja na njegovi poti bodi odločno spoznanje: V nebesa moram priti. Zato imam od Boga dušne moči: um, spomin, domišljijo, rahločutno srce . . . in potlej nadnatorne darove: sv. zakramente, daritev svete maše, cerkvene pobožnosti, nauke . . . tudi telo mi mora k temu pomagati . . . Ako ob tolikih darovih in pomočkih ne pridem v nebesa, bila bi pač moja nespamet tako velika, da

bi mi vsa večnost ne mogla dati solz dovolj, da bi jo objokoval. A to nam še natančnejše pokaže drugo znamenje na podobici sv. Alojzija :

II. **Mrtvaška glava.** Ta naj nas uči, da sv. Alojzij ni le spoznal, da je njegov poglavitni namen v nebesa priti, marveč on se je tudi vse dni svojega življenja na vso moč skrbno in vestno posluževal vseh pomočkov, o katerih je vedel, da mu morejo kaj pomagati v dosego tega edinega namena. On je na večnost vedno mislil in po tej misli tudi vraval svoje življenje: misel na večnost je kakor rudeča nitka, katera prepleta vse njegove osnove, besede in dela. Tej nitki je tudi sam posebno ime dal; latinski se zove: »Quid hoc ad aeternitatem?« slovenski: »Kaj to (koristi) za večnost?« ali pa tudi: »Kaj je to v primeri z večnostjo?«

Le prebiraj njegovo življenje, sam se bodeš prepričal, da je res misel na večnost bila ona nepremakljiva zvezda, ki mu je bila vedno pred očmi pri vsem njegovem dejanji in nehanji. Kadar ga je pot peljala v učilnico, vprašal se je:

»Kaj to za večnost?« Kadar je šel v cerkev, mislil si je: »Kaj to za večnost?« Kadar se je razvedroval s svojimi tovariši v mali družbi, ali pa pri dvornih veselicah, bil povabljen k sijajnim igram, povsod mu je migljala pred dušnimi očmi zvezda-nepremičnica: »Kaj to za večnost?« — Imel je sv. Alojzij tudi britke, prebritke ure v svojem življenju, zlasti je bil pravi mučenec svojega poklica, predno je mogel od očeta dovoljenja dobiti; a v vseh težkočah je zmagoval z bojnim klicem svojim: »Kaj to, če se primerja z večnostjo?«

O predragi, prisvoji si še ti ta rek: »Kaj to za večnost?« Vedno ga ponavljaj pri vseh svojih opravilih in na vseh svojih potih. Ravnilo naj ti bo: v veselji in žalosti, ob delu in počitku, doma in med svetom, v prijetnostih in težavah. Po njem vravnaj vse svoje misli in želje, besede in dela, vse težnje svojega življenja! — Želiš si dolgega življenja; a ko bi živel sto let, kaj je to proti večnosti? Želiš si zdravja; a kaj bi ti hasnilo, ko bi ga v greh obračal? Želiš si bogastva; a čemu ti bo, ako nebesa

zgubiš? Želiš si časti in slave pred ljudmi; a kaj ti bo koristila, ako boš sodni dan v sramoto pred vsemi? Želiš si lahkega in veselega življenja; a čemu pač, ako si z grešnim veseljem postiljaš za večne čase posteljo v peklenški žrjavici!?

III. **Sv. križ** na podobici nas spominja, kako zelo je sv. Alojzij ljubil Jezusa Kristusa. Tolika modrost namreč, kateri se čudimo v vsem njegovem vedenju, je izhajala iz ljubezni do Jezusa. O, sv. Alojzij ni ostal na najnižji stopinji krščanske bogoljubnosti, ter ni le zato zapovedi spolnoval, da bi ne zgubil nebes, ni le zato tako sveto živel, da bi v nebesih imel tem večje veselje, — o ne, njegova ljubezen ni bila hlapčevska pokorščina, marveč mila sinovska ljubezen: zato je tako angeljsko lepo živel, ker je Boga ljubil iz celega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči! Oj, kako zelo je to zlato srce ljubilo Boga! Ali vam naj to pōpišem? Rad bi, ko bi le mogel. Zapisati bi vam moral po vrsti vse njegovo življenje, pa še bi vam ne mogel vsega dopovedati; kajti živeti in Boga ljubiti je bilo pri

sv. Alojziju vse eno. Živeti se pravi: misliti — in kaj je Alojzij rajše mislil kakor na Boga? Živeti se pravi: želeti, koprneti, hoteti — in kaj družega je ves čas želel Alojzij, kakor Bogu dopasti in njegovo sveto voljo spolnovati? Živeti se pravi: telesne moči in čutila rabiti — nobene reči ni Alojzij tako rad poslušal, kakor o Bogu; sicer je le molčal, še le ko se je začelo o Bogu in božjih rečeh govoriti, postal je zgovoren; nikamor ni tako rad in veselo hodil, kakor v božjo hišo; njegovo srce je bilo le za Boga! Živeti se pravi: delati — in ni li Alojzij se zato odpovedal vsemu svetnemu bogastvu in blišču, da bi mogel edino le za Boga delovati? In kakor se navadno življenje z leti razvija in utrjuje, tako je tudi ljubezen sv. Alojzija se razplamtela v tako žareč ogenj, da je bilo že njegovo telesno zdravje v nevarnosti, in samostanski predstojniki so mu morali zapovedati, da ne sme na Boga toliko misliti, da naj vsaj od časa do časa svoje misli na druge reči obrača. Pa v koliko zadrego ga pripravijo! Kakor krotko jagnje hoče ubogati, pa ne more;

prosi Boga, naj se mu odtegne, da bode mogel pokoren biti; sam se trudi, da bi ga mogel pozabiti — pa ne more, marveč kamorkoli zavrne svoje misli, povsod srečavajo Boga in božje reči. Godilo se mu je, kakor človeku, ki se v vodi potaplja, čembolj se trudi ubežati, tembolj ga voda zaliva: Alojzij se je takorekoč potapljal v morji božje ljubezni. In to nam pokaže angeljskega svetnika v najsijajniši lepoti; to nam pa tudi pojasnjuje vse njegovo vedenje; to je bila tista nevidna in nepremagljiva moč, ki ga je vodila vkljub vsem zaprekam naravnost proti nebeški domovini.

Zdaj vam je pa tudi dovelj jasno, zakaj je sv. Alojzij sv. križ tako zelo ljubil, zakaj ga je hotel povsod seboj imeti, tudi na potovanju, da je tudi v tujih hišah opravljal pred njim svoje molitve in premišljevanja, in zakaj ga je tudi ob smrtni uri s toliko ljubeznijo pritiskal na svoje blede ustniče. Zdaj vam je tudi razvidno, zakaj večkrat vidite na Alojzijevi podobici presv. rešnje Telo, pred katerim ves zamaknen in zatopljen kleči in moli; zdaj se vam ne

bo več čudno zdelo, zakaj je tako rad in pogostoma obiskaval presveto rešnje Telo, zakaj je s toliko serafsko pobožnostjo vsak teden pristopal k angeljski mizi in zakaj se je tako skrbno tri dni pripravljaj, tri dni pa se zahvaljeval za sveto obhajilo!

O predragi, razgrej tudi ti svoje mlačno srce s tako ljubeznijo do Jezusa, svojega Odrešenika, in obljubim ti, da pot proti nebesom se ti bo zdela gladka in prijetna. Ljubi križanega Jezusa iz celega srca, in čutil boš tudi ti, kako sladak je njegov jarem in kako je njegovo breme lahko! Zato se sv. križ imenuje tudi palica za potovanje v nebeško domovino. Oj, vzemi to nebeško palico v roko in dajala ti bo vedno toliko moč, da nikdar ne boš opešal: *močna kakor smrt je ljubezen!*

IV. Do zdaj smo si ogledali vzroke, zakaj da si je sv. Alojzij izvolil ravno tako pot in ne kake druge. **Lilija** na podobici nam pa kaže njegovo potovanje sâmo, — njegove stopinje. Lilija pomeni nedolžnost. Nedolžnost pa — najkrasnejša beseda našega jezika — v

ožjem pomenu zaznamuje onega srečnega človeka, kateri se ni nikdar pregrešil zoper šesto zapoved; tacega zato tako imenujemo, ker je sv. čistost najlepši zaklad slehernega človeka in pa, ker se taki večjidel varuje tudi družih velikih grehov. Nedolžnost v širšem pomenu pa nam znači krstno nedolžnost, t. j. nedopovedljivo srečo onega kristijana, ki po sv. krstu ni storil nobenega smrtnega greha.

V obojem oziru je sv. Alojzij ohranil ljubo nedolžnost v vsej popolnosti.

Od prve nežne mladosti je imel neki svet strah pred vsem, kar je količkaj kazalo kako senco nespodobnosti. Bil je zares ves čas prekrasna lilija v sredi trnja, katera na vse strani razžareva svojo milobno lepoto in prijetno vonjavo. Kdor ga je le videl, se mu je že ob tem pogledu vnela ljubezen do sv. čistosti. Še taki, kateri so sicer radi kaj nečistega govorili, so takoj umolknili, kadar se je on približal. In gorjé jim, ko bi ne bili utihnili! Nekikrat se je v pošteni družbi veselih mladeničev drznil postaren gospod nespodobno govoriti — kako

ga je ostro pokaral sv. Alojzij: »Sram bi vas moralo biti v taki starosti, v takem stanu in vpričo teh blagih mladeničev tako govoriti!« — V 9. letu je pred Marijinim altarjem storil obljubo vednega devišтва. In kar je obljubil, je tudi zvesto držal do smrti. Pripravljen je bil vse raje zgubiti in pretrpeti, celo življenje rajše dati, kakor v najmanjši reči kaj zoper šesto zapoved storiti ali celo misliti. To njegovo trdno voljo in neprestano prizadevanje je pa Bog s posebno nenavadno milostjo poplačal: da niti čutil ni nikoli nečistih skušnjav! Zato so ga že v življenju imenovali angelja v človeški podobi in to prekrasno ime mu je tudi sv. cerkev potrdila takrat, ko ga je prištela med svetnike.

Sv. Alojzij je bil pa tudi tako srečen, da je ohranil nedolžnost sploh ali krstno nedolžnost, kar so pričali vsi, kateri so ga natančneje poznali, kar se je tudi dokazalo ob oni preiskavi, ko ga je sv. cerkev za svetnika razglasila. Dokazalo in spričalo se je, da ta angeljski mladenič ni nikdar storil nobenega

smrtnega greha; pa saj še tega ne more nihče po pravici trditi, da bi bil kdaj prostovoljno storil kaki majhen greh. Res, da je znanih par napak, ki jih je pa še storil takrat, ko je bil toliko otročji, da mu menda Bog zarad nevednosti tega še ni štel v greh. — O srečen, stokrat srečen mladenič, ki je ves čas ohranil belo obleko krstne nedolžnosti! Bil je star 23 let, 3 mesece in 11 dni, ko je umrl, pa niti en trenutek njegovega angeljskega življenja na zemlji ni gospodoval satan v njegovem deviškem srcu; božja previdnost je celo tako odločila, da je bil takoj krščen, ko je zagledal luč sveta. O nepopisljivo veličasten pogreb — mrtvaška obleka 24 letnega mladeniča je ob enem neomadežana krstna obleka!

Vprašaj sedaj, dragi čitatelj, resno svojo vest: ali si tudi ti tako srečen, tako srečna, da še nisi krstne obleke omadeževal z nobenim velikim madežem — z nobenim smrtnim grehom? Preblagi častilec sv. Alojzija, ako ti vest pravi, da si tako srečen ter imaš še krstno nedolžnost, o, bodi junak, bodi

junakinja, trdno drži v čisti roki angeljski meč — belo lilijo in zvesto stopaj po angeljskih stopinjah tega nedolžnega jagnjeta — sv. Alojzija! Vestno premaguj vse skušnjave zoper sveto čistost; ako namreč šesto zapoved zvesto spolnuješ, spolnovati ti bode vse druge kakor otročja igrača!

Ako pa nič več ne čutiš te sreče v srcu; potlej ni tukaj-le — pri beli liliji — ničesar več zate — k večjemu mila solzica v očesu! Pojdiva brž naprej, da ti povem pri naslednjem znamenju, kaj ti je storiti.

V. Kaj pa je to-le: vrvice na paličici privezane in ob koncu zavozlane? To za nas sedaj tako nenavadno orodje je **bič** ali **tepežnica**. Čemu pa je bilo sv. Alojziju kaj takega? Čuj in strmi! Zarad onih malih napak svoje nežne mladosti se je svetnik ves čas imel za silno velikega grešnika, ki potrebuje najostrejše pokore in se mora zavarovati pred prihodnimi padci. Zato in pa da bi svojega ljubega Jezusa posnemal, ki je bil na Pilatovem dvoru krvavo bičan, je velikokrat vihtel tepežnico nad svojim

nedolžnim hrbtom ter se krvavo raztepal. In glejte, celó še na zadnjo uro, na smrtni postelji prosi, naj bi drugi zvršili nad njim to ostro pokorilo, ker sam nima več dovelj moči v rokah!

Bič na podobici sv. Alojzija pa nam bodi znamenje pokore sploh. Beseda »pokora« ima več pomenov; posebej povdarim te-le tri: 1. dobro spoved, 2. poboljšanje in 3. zatajevanje samega sebe. V vseh treh ozirih nam je sv. Alojzij bliščeč izgled. Kako skrbno se je vselej za spoved pripravljaj; kako se je bal, da bi pri izpraševanju vesti česa ne prezrl, in ker zarad svoje svetosti ni mogel najti nobene napake, ga je skrbelo, češ, da se premalo pozna. Kesanje njegovo je bilo tako veliko, da je omedlel ob svoji dolgi spovedi v Florenci; in kako trdni so bili njegovi sklepi, to nam pač najlepše priča čistost njegove vesti in svetost njegovega življenja, kajti najlepší dokaz prave pokore je temeljito poboljšanje. Do solz ganljiva pa je pokora sv. Alojzija v premagovanju in zatajevanju. Ne le, da ni nikdar pogledal kaj tacega, kar bi bilo količkaj

nevarno njegovi čisti duši, zatajeval je toliko svoje oči, da tudi tacih reči ni gledal, katere bi bil smel gledati brez nevarnosti. Po ulicah je imel navadno v tla obrnene oči, da niti najnavadniših hiš ni poznal, čeravno je bil več časa v kakem kraju. Slavno cesarico Marijo je spremljal z Laškega na Španjsko, kjer je ostal tri leta na dvoru in moral vsak dan pred njo priti, pa je še poznal ni po obrazu; in v samostanu je bival dokaj časa, pa še ni vedel, kje predstojnik sedi. Toliko se je zatajeval v pogledu, da niti niso vedeli, kake barve je njegovo oko. Enako je pazil na svoj jezik, na svoja ušesa in svoj živi dan se je kesal in pokoril, ker je v svoji otročji nevednosti poslušal in govoril nečedne reči; govoril je le malo in sicer le kaj potrebnega ali bogoljubnega. Živel je na raznih dvorih med najimenitnejšimi ljudmi, kateri so si privoščili vse sladnosti, katere svet ponuja; on pa je živel, kakor bi bil največjega reveža sin. Ni se mu manjkalo šumnih veselic, gledališčnih iger, plesov in družih nečimer-nih izkazovanj; a on se jih ni vdeleževal,

če je pa kdaj moral navzoč biti, jih ni hotel gledati, marveč bolj od zadaj je stal, oči pobesil in se na tihem z Bogom pogovarjal; nihče na svetu bi ga ne bil mogel pripraviti k plesu. Do ostajanja je bilo najboljših in najokusniših jedil in pijač; a on se je od 11. leta dalje v sredo, petek in saboto postil ob kruhu in vodi, po okoliščinah pa še večkrat; tudi sicer je vžival tako malo, da se je vse čudilo, kako more živeti ob tako pičli hrani; in če je moral biti pri sijajnih pojedinah, si je vselej izbral najslabše in še tega čisto malo. Na ponudbo je imel najlepših oblačil, a izbiral si je najpriprostejšo in ponošeno: pod obleko pa je nosil za pokoro trde in zbadljive reči. Pripravljeno mu je bilo mehko klečalo, a klečal je le na trdih tleh in še v mrzlih nočeh je vstajal k molitvi. Imel je mehko posteljo in ker si je ni mogel z drugo zamenjati, podkladal si je polen in dil, da si je na trdem privoščil nekoliko počitka. Pri vseh svojih opravilih si je izvolil vselej najrajše to, kar mu je bilo obtežno in neprijetno, posnemaje Jezusa, ki si je bil

odbral na zemlji le trpljenje in neprijetnosti za svoj delež.

In če je to delal svetnik, ki je bil skoro brez greha in tudi brez skušnjav, kaj hočeš pa ti storiti, ki si k hudemu tako zelo nagnen in zarad preobilnih grehov pokore tako zelo potreben? Odloči se in prosi Boga z besedami svete cerkve, da bi ga vsaj v spokornosti posnemal, ki mu nisi nasledoval v nedolžnosti! Za sv. Alojzijem nisi v stanu drugače hoditi, kakor če pogosto in vredno prejemlješ zakrament sv. pokore in se vsaj nekoliko poboljšaš od spovedi do spovedi in če v ta namen junaško premaguješ in zatajuješ samega sebe: *Nebeško kraljestvo silo trpi.*

VI. Zdaj že poznaš sopotnike svetega Alojzija, dvojne vrste so: nedolžni in spokorniki. Bistveno so močno razločni, vendar v eni reči so si pa vsi enaki: romarji so vsi, vsi romajo za sv. Alojzijem proti gori Sijonski, v nebeški Jeruzalem, eni v radosti deviške nedolžnosti, drugi v solzah resne pokore. Romarjem se pa nobena reč lepše ne

podá, kakor **rožni venec**. Rožni venec ali molek je že sploh postal odlično znamenje prave pobožnosti; morebiti še bolj kakor križ, kajti križ vidiš lahko tudi pri krivovercu, a rožni venec ti takoj pokaže odločnega katoličana in hišo, v kateri zagledaš za vratmi rožni venec, smeš imenovati pobožno hišo, in človeka, kateri ljubi rožni venec, kar brez skrbi prištevaj dobrim katoličanom.

Rožni venec na Alojzijevi podobici nam torej najprej pové, kako zelo pobožen je bil sv. Alojzij. Poprej smo se spominjali, kako malo je ta angeljski mladenič vžival telesne hrane, a to znamenje nam pa pové, da je tem pridniše se nasitoval z nebeško hrano, sveto molitvijo. Da, ko bi o sv. Alojziju ne vedeli nič družega, kakor to, kako rad, kako veliko, kako zbrano in goreče je molil, zadostno bi se nam prikupil in že zato bi ga imenovali angeljskega ali serafskega mladeniča. Njegova prva beseda, ki jo je znal izgovarjati, bilo je presladko ime Jezus in Marija. Ko je nekoliko odrastel, v sedmem letu, začel je redno vsak dan opravljati gotove

molitve, kakor spokorne psalme, dnevnice Matere božje itd. Celo zgodaj se je privadil najvzvišenejše in najkoristnejše molitve — premišljevanja, v katerem je bil vsak dan ves zamaknen, večkrat po več ur, sosebno pred križem Jezusovim in pred sv. rešnjim Telesom. In kaj hočem reči o njegovi zbranosti v molitvi? Ménim, da s tem-le povém vse, če pravim: kakor zoper čistost ni imel nobene skušnjave, tako je njegovo obilno prizadevanje v pobožnosti Bog poplašal tako, da proti zadnjemu ni čutil skoro nikdar nikakoršne razmišljenosti v molitvi. In kaj sem zdaj-le povedal, lahko sam presodiš, ako pomisliš na svoje dosedanje molitve; ti se ne bodeš popraševal, kolikokrat in koliko časa nisi bil razmišljen, ampak le kolikokrat in koliko trenutkov si bil v svojih molitvah resnično zbran?!

Rožni venec na Alojzijeви podobici nam pa tudi pové, kako zeló je bil sveti Alojzij Mariji udan in kako zelo je ona njega ljubila na zemlji in kako ga ljubi z odlično ljubeznijo zdaj v nebesih. Marija ima veliko množico ljubljenih sinov

in hčer v nebesih in na zemlji, a brez skrbi smem reči, da med najbolj ljubljene prišteva sv. Alojzija, on je najbližji njenemu materinemu srcu! Kako je pa tudi on ljubil Mater božjo, dokler je bil na svetu! Med prvimi besedami, ki jih je znal govoriti, je bilo sladko ime Marija; med prvimi molitvami, katere je vsak dan molil, bile so Marijine molitve; prva knjiga, katera se je njegovemu deviškemu srcu najbolj prikupila, bila je knjiga Marijina o njenem življenju in trpljenju ter o sv. rožnem vencu; izmed vseh cerkvâ so mu bile Marijine najljubše; svoj najdražji zaklad, zaradi katerega ga še zdaj takorekoč zavida nebo in zemlja — svojo deviško nedolžnost — je njej posvetil s stalno obljubo; svojo najmenitnišo zadevo na tem svetu, volitev pravega stanu, je njej priporočil in izročil, in ona mu je detinsko zaupanje poplačala ter kar naravnost povedala, kaj je v tej zadevi božja volja.

Preblagi moj prijatelj, zdaj sprevidiš sam, kaj-ne, da z Alojzijevcí ne moreš proti nebesom potovati, ako nisi romar

z rožnim vencem: ako ne moliš rad in pobožno, in pa če nočeš biti otrok Marijin in če Marija ne more biti tvoja Mati. Premisli še enkrat, kako rad in zbrano je sv. Alojzij molil in kako zvesto je Marijo častil; potlej pa prevdari, kaj in kako bi ti lahko storil, ter kar precej danes začni.

VII. Poslednje znamenje na naši podobici je **zlata krona**. Prvotno nam pomeni to znamenje, da je bil slavljeni svetnik imenitnega rodu in da kot knežji prvorojenec je imel pravico do vladanja; a svetno krono je rajše zamenjal s krono nebeško. Zato naj tudi vam pomeni krono nebeške slave: konec srečnega potovanja. Sv. pismo pa nas prepričuje, da bode le tisti krono prejel, kdor ostane stanoviten do konca. Krona nam tedaj bodi spomenik Alojzijeve in naše stanovitnosti. Začetek Alojzijevega potovanja vam je pokazala knjiga — modrost; srečni konec pa nam naj pokaže krona — stanovitnost!

Kaj pa nam je treba, da ostanemo stanovitni do konca? Tega, česar je trebalo sv. Alojziju — trdne in neomah-

ljive volje. Preberi pazno življenje sv. Alojzija v »Izgledih bogoljubnih otrok« v III. zvezku, ali pa v kaki drugi knjigi, in vprašaj se, kaj pa je vzdrževalo tega izvoljenega svetnika vedno v taki višavi; kaj ga je priganjalo vedno dalje in dalje — naprej, naprej! Odgovoriti si bodeš moral: njegova t r d n a in n e o m a h l j i v a v o l j a ! Vse, kar je storil v svojem življenju, je krepilo in utrjevalo njegovo voljo in postal je nepremagljiv junak. Njegovo čudovito premagovanje in zatajevanje, njegove serafske molitve in premišljevanja, njegova natančnost v sprejemanju sv. zakramentov itd. itd. vse je pomagalo utrjevati njegovo dobro voljo, in prekrasno nam je dokazal resničnost pregovora: »K a r k d o h o č e , t o m o r e ! « in pa nauka sv. Tomaža, ki ga je dal svoji sestri na vprašanje, kaj jej je storiti, da pojde v nebesa? rekoč: »Ako hočeš, pa pojdeš!«

Alojzijev sopotnik, bodi junak! bodi neupogljiv vojščak Jezusa Kristusa pod zastavo vzornega voditelja sv. Alojzija! Krepčaj svojo omahljivo voljo s pogledom na veličastne izgledе svetnikov in

svetnic Božjih, osobito svojega posebnega patrona sv. Alojzija! Krepčaj svojo voljo s poslušanjem, branjem in pre-mišljevanjem svetih naukov! Krepčaj svojo voljo s pogostnim in vrednim pre-jemanjem svetih zakramentov! Krepčaj svojo voljo s pobožnimi molitvami in posebej z detinskim češčenjem nebeške kraljice Marije! Krepčaj svojo voljo z vsemi pomočki, katere ti ponuja tvoja dobra mati — sveta katoliška cerkev!

VIII. Le še enkrat se ozriva na podobico; zdaj pa pogledjva Alojzija samega — njegovo **obleko**. Obleko ima jezuitovsko. O, ta obleka se mi zdi kakor neko mučeniško orodje: kar je križ sv. Petru ali Andreju, kar je meč svetemu Pavlu, žareči ogenj sv. Lovrencu, razbeljeni kotel sv. Vidu itd., to je svetemu Alojziju jezuitovsko oblačilo. Večkrat je želel postati mučenec. Njegovega nežnega telesa sicer niso trinogi na te-zavnico dejali, ali njegovo srce so gro-zovito natezovali oni, kateri so mu branili vstopiti v stan, po katerem je tolikanj koprnelo; divjih zveri niso naščuvali nanj, pač pa so najemali vsake

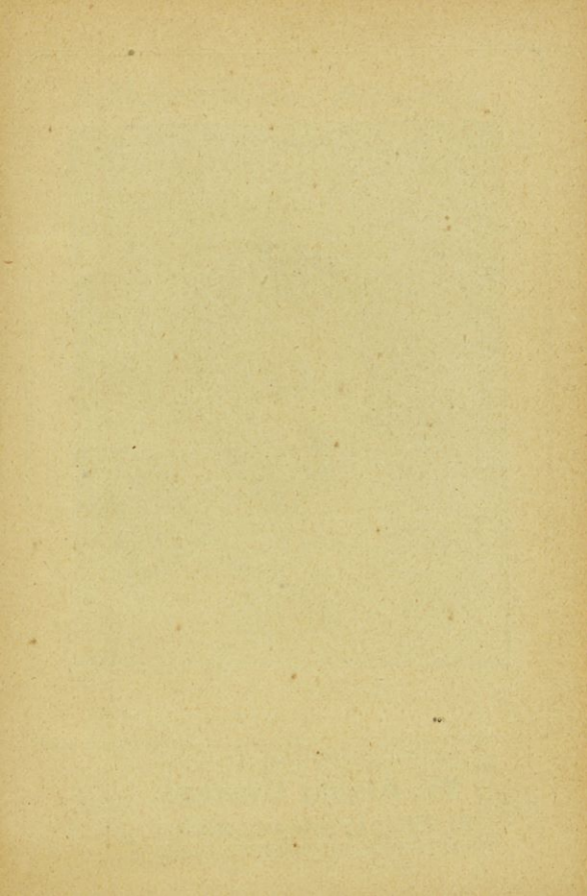
vrste ljudi, naj bi ga odvrnili od tega njegovega sklepa, ki ga je storil vsled nebeškega razodetja. Milo se mora človeku storiti, ko bere ali sliši, koliko se je moral ta angelj vojskovati, predno je dosegel dovoljenje očetovo, da se sme odpovedati svetnim pravicam in stopiti v samostan!

Povrhna bela obleka na podobici je sicer cerkvena, vendar ni še mašniška; smrt ga je prehitela, predno je mogel stopiti pred altar, da bi — eden najvredniših — belo jagnje v deviški nedolžnosti daroval nebeškemu Očetu Jagnje božje v najsvetejši daritvi! Bili so že mnogi, ki so rekli: »Škoda, da je Alojzij tako zgodaj umrl! Koliko bi bil lahko še svetu koristil kot pobožen mašnik, kot goreč misijonar itd.« A prazno je naše govorjenje; previdnost božja je tako neredila, ker ga naša zemlja ni bila vredna, mu je potovanje po njej prikrajšala. Gledé na misijonsko delovanje pa — oj bodimo veseli: kje veste za kakega tako slavnega misijonarja, da bi bil za zboljševanje človeškega rodu, zlasti za rešenje in blaženje krščanske

mladine, toliko storil na zemlji, kolikor je že storil sv. Alojzij v prvih tristo letih v nebesih, kolikor bo storil letos o svoji tristoletnici in še v prihodnih vekih do sodnega dne!? Le vsi se zaupno izročimo njegovemu milemu varstvu in zanesljivemu vodstvu!

Razkazal sem v kratkih potezah najznamenitniša in najbolj vidna znamenja, na katerih se spozná Alojzijeva cesta proti nebesom; še dokaj drugih si lahko sam poiščeš v njegovem življenju. Bodi tedaj moder in naslikaj si zdaj še ti po tem vzoru zase tako zanesljivo stezo proti rajski svoji domovini ter z vso odločnostjo skleni: Za nebesa sem vstvarjen; v nebesa moram priti, naj velja kar hoče; pot je le dvojna: krstna in spokorna nedolžnost. Moja glavna naloga torej bodi: Na večnost resno misliti, Boga bolj in bolj spoznavati in ljubiti, v goreči molitvi ga častiti, s čisto vestjo mu služiti, svojo voljo utrjevati s premagovanjem in drugimi sredstvi, pravi stan si izvoliti in njegove dolžnosti natanko spolnovati ter vsikdar zvest Marijin služabnik biti.

Sv. Alojzij Gonzaga.
Po slici iz njegove prve mladosti.

Litanije sv. Alojzija.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,

Bog Sin. Odrešenik sveta,

Bog sveti Duh,

Sv. Trojica en sam Bog,

Sv. Marija,

Sv. Alojzij,

Ti služabnik Marije Device,

Ti angeljski mladenič,

Ti izgled mladosti,

Ti izgled čistosti in nedolžnosti,

Ti izgled pobožnosti,

Ti izgled spokornosti in zatajevanja,

Ti izgled vseh čednosti,

Ti kinč Jezuitovskega reda,

Ti dar ljubezni do bližnjega,

Ti ljubitelj uboštva,

Ti zaničevalec zemeljskih dobrot,

Ti popolni gospodar svojih počutkov,

Ti ojstri spokornik brez greha,

Ti premagovalec svojega mesa,

} usmili se
nas!

} prosi za nas!

Ti goreči seraf v češčenji presve-
 tega rešnjega Telesa,
 Ti žareča ljubezen do križanega
 Jezusa,
 Ti najpokorniši prednikom,
 Ti najponižniši v časti in slavi,
 Ti najpotrpežljivejši v težavah,
 Ti najpriljudniši in najkrotkejši do
 bližnjega,
 Ti zvesti pomočnik svojim služab-
 nikom,
 Ti dobrotnik ubogih,
 Ti strežnik bolnikov,
 Ti varuh čistosti in nedolžnosti,
 Ti pomočnik grešnikom,
 Ti svetovalec ob volitvi stanu,
 Ti pribežališče v vseh potrebah,
 Da tvoje izgledе posnemamo,
 Da nam Bog oživi vero, upanje in
 ljubezen,
 Da nam Bog dodeli sveti strah
 pred grehom,
 Da nam Bog podeli čistost in druge
 potrebne čednosti,
 Da nam Bog podeli pravo molitev
 in premišljevanje,
 Da svoje misli k nebeškim željam
 povzdigujemo,

prosi za nas!

Da goreče ljubimo Jezusa v presv.
rešnjem Telesu,
Da vredno prejemamo Jezusa pri
svetem Obhajilu,
Da nas Marija sprejme v posebno
svoje varstvo,
Da dejansko ljubimo Boga in svo-
jega bližnjega,
Da nas Bog k pravi pokori pripelje,
Da do konca stanovitni ostanemo,
Da nam Bog smrtne težave polajša,
Da nam bo Jezus milostljiv Sodnik,
Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
zanesi nam, o Gospod!
Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
usliši nas, o Gospod!
Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlješ,
usmili se nas, o Gospod!

} prosi za nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas! "

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

Ÿ. Prosi za nas sv. Alojzij!

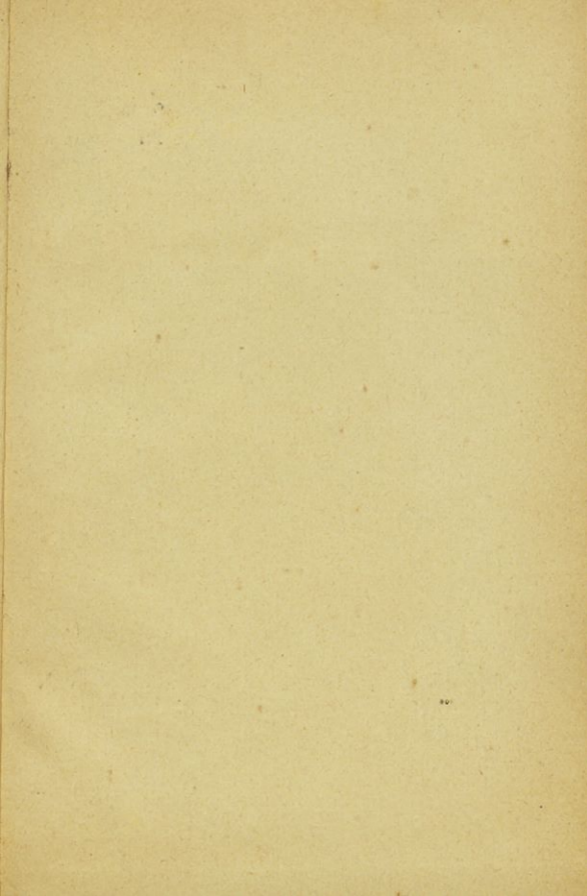
B. Da bomo vredni obljub Kristusoyih.

O Bog, delivec nebeških darov, ki si v
angeljskem mladeniču Alojziju prečudno

nedolžnost življenja združil z enako spokornostjo, dodeli nam po njegovih prošnjah, da ga bomo vsaj v spokornosti posnemali, ki mu nismo nasledovali v nedolžnosti. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

O sv. Alojzij, ki te kinčajo angeljske čednosti, jaz, tvoj nevredni služabnik, ti posebno priporočam čistost svoje duše in svojega telesa. Prosim te po tvoji angeljski čistosti, priporoči me brezmadežnemu Jagnjetu Jezusu Kristusu in njegovi presveti Materi, devic Devici ter obvaruj me vsakega velikega greha. Ne dopusti, da bi se kdaj oskrunil z madežem kakoršnekoli nečistosti, marveč kadar me vidiš v skušnjavi in grešni nevarnosti, odpodi iz mojega srca vse nečiste misli in želje; vzbudi v meni zopet misel na večnost in na Jezusa križanega, vtisni globoko v moje srce čut strahu Božjega in vžgi v meni ogenj Božje ljubezni ter izprosi, da tebe posnemajoč na zemlji vreden postanem s teboj uživati Boga v nebesih. Amen. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Čast bodi . . .

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000423642

